

Open Letter to

**The Commission on Social and Employment Issues in the Latvian Parliament
The Latvian Ministry of Health
The Centre of Health Economics in Latvia
The Latvian Infectology Center
The Latvian Prison Administration
The Latvian National Coordination Commission on Limitation Spread of HIV,
STI and TB**

Brussels, 14 Dec 2009

Recommendations on Rational Pharmacotherapy for State-Budget-Covered Antiretroviral Medicines for HIV Infection – call for revision

Godājamie Latvijas veselības aprūpes sistēmas speciālisti,

Mēs, apakšā parakstījušies, HIV, AIDS aktīvistu un veselības aprūpes speciālistu, esam satriekti par nesen izdotajās *"Racionālajās farmakoterapijas rekomendācijās no valsts budžeta līdzekļiem apmaksātai antiretrovirālajai terapijai HIV/AIDS infekcijas ārstēšanā"*¹ izvirzītajiem diskriminējošajiem postulātiem attiecībā uz injicējošajiem narkotiku lietotājiem, kā arī par citiem nosacījumiem, kuru mērķis ir dramatiski samazināt to cilvēku skaitu, kuriem ir tiesības saņemt dzīvībai svarīgos HIV medikamentus. Tomēr mēs bijām iepriecināti, konstatējot atteikšanos no 2009. g. oktobra Rekomendācijām.

Kaut arī mēs izprotam, ka pašreizējā ekonomiskā krīze Latvijā liek ievērojami samazināt izdevumus veselības aprūpei, un šo samazinājumu ir noteicis SVF, bet ārstēt cilvēkus, kuriem ārstēšana ir nepieciešama, liecina par labu sabiedrības veselības praksi un ir būtisks cilvēktiesību jevērošanas princips.

¹ <http://www.zca.gov.lv/docs/new2009/2009.07.28-02.pdf>

Vienīgais veids, kā kontrolēt augošo HIV epidēmiju Latvijā, ir īstenot efektīvas kaitējuma mazināšanas programmas injicējošajiem narkotiku lietotājiem un nodrošināt antiretrovirālo terapiju HIV slimniekiem saskaņā ar starptautiski pieņemtajām ārstēšanas vadlīnijām.

Ņemot vērā to, ka arī šobrīd antiretrovirālā terapija Latvijā netiek nodrošināta vajadzīgajā apjomā², mēs aicinām steidzami pārskatīt Rekomendācijas, lai nodrošinātu labas medicīniskās prakses, starptautisko vadlīniju, cilvēktiesību principu ievērošanu un Latvijas saistību pildīšanu attiecībā uz tās iedzīvotāju veselības aizsardzību.

Mēs uzstājam, ka

- dokuments jāpārskata Pasaules Veselības organizācijas un Eiropas AIDS klīniskās biedrības ekspertiem;
- Pasaules Veselības organizācijas un Eiropas AIDS klīniskās biedrības secinājumiem jābūt par pamatu izmaiņām Rekomendācijās;
- Zāļu cenu valsts aģentūrai aktīvi jāstrādā, lai samazinātu antiretrovirālo medikamentu iegādes izmaksas Latvijā, pieprasot diferencētu cenu noteikšanu saskaņā ar Brēmenes iniciatīvu vai izmantojot iespējas, ko rada Pasaules Tirdzniecības organizācijas TRIPS (intelektuālā īpašuma tiesību tirdzniecības aspekti) nolīgums, lai atbilstoši valsts tiesību aktiem piešķirtu obligātās licences un aicinātu antiretrovirālo medikamentu PVO(-as) provizoriski izvērtēto ģenērisko variantu ražotājus sacensties par zāļu piegādi. Kā ieteikusi PVO un UNODC apvienotā misija³, cenu pazemināšana un efektīvāku stratēģiju izmantošana ļaus Latvijai samazināt izdevumus par HIV ārstēšanai paredzētajiem medikamentiem, tai vietā lai samazinātu pacientu skaitu, kas šīs zāles saņem, vai pazeminātu aprūpes kvalitāti.

Jo īpaši mēs ierosinām veikt šādas izmaiņas dokumentā:

1. HIV ir hroniska infekcija, kurai nepieciešama terapija visas dzīves garumā. Nepārtrauktas ārstēšanas nodrošinājumam jābūt saskaņā ar starptautiskajām (PVO/EACS) vadlīnijām.
2. Kritērijiem antiretrovirālās terapijas uzsākšanai jābūt atbilstošiem ieteikumam uzsākt terapiju, kad CD4 sasniedz 350 šūnas/mm³, kā tas paredzēts PVO rekomendācijās⁴ un Eiropas AIDS klīniskās biedrības (EACS) nesen izdotajās vadlīnijās⁵.
3. Jāizstrādā un jāīsteno plāns, lai veidotu pacientu līdzestības mehānismus atbilstoši PVO un UNODC misijas rekomendācijām.
4. Rekomendācijās jāiekļauj uzturošās terapijas principi injicējošajiem narkotiku lietotājiem.

² http://www.apvienibahiv.lv/docs/729/Darbibas_parskati/report_ART_Latvia_2009.doc

³ http://www.apvienibahiv.lv/docs/729/Darbibas_parskati/report_ART_Latvia_2009.doc

⁴ <http://www.who.int/hiv/pub/arv/adult/en/index.html>

⁵ <http://www.europeanclinicalaidsociety.org/guidelinespdf/EACS-EuroGuidelines12mai09.pdf>

5. Jānosaka īpaši nosacījumi par ārstēšanu un aprūpi HIV pacientiem, kuri atrodas ieslodzījuma vietās.
6. Rekomendācijās jāiekļauj visaptveroša un integrēta pieeja attiecībā uz to cilvēku ārstēšanu un aprūpi, kas dzīvo ar HIV, risinot viņu dažādās ar veselību saistītās vajadzības, ieskaitot HIV/hepatīta koinfekcijas, tuberkulozes koinfekcijas ārstēšanu, oportūnistisku infekciju ārstēšanu, paliatīvo aprūpi, reproduktīvo veselību un imunizāciju.

Mēs aicinām jūs nodrošināt, lai visi cilvēki, kam ir vajadzīga ārstēšana, būtu tiesīgi to saņemt godīgā, ētiskā un nediskriminējošā veidā.

Kopā ar Latvijas veselības aprūpes speciālistiem un HIV inficētiem cilvēkiem, mēs aņemamies iestāties par adekvātu finansiālu un tehnisku atbalstu starptautiskajā un ES līmenī, lai cīnītos pret HIV epidēmiju Latvijā.

Mēs lūdzam tālāko saziņu veikt ar Nicole Heine, Policy Adviser, European AIDS Treatment Group (EATG) Nicole.Heine@eatg.org.

Ar cieņu,

Anna Zakowicz
Chair, European AIDS Treatment Group (EATG)

Shona Schonning
Program Director, Eurasian Harm Reduction Network (EHRN)

Nikos Dedes
Co-chair, EU HIV/AIDS Civil Society
Forum

Yusef Azad
Co-chair, EU HIV/AIDS Civil Society
Forum

Martine de Schutter,
Executive Coordinator on behalf of AIDS Action Europe (AAE)